द्वात्रिंशद्दशनद्वेषिमध्ये भ्रमसि नित्यशः ।
तदिदं शिक्षितं केन जिह्वे संचारकौशलम् ॥ २१२ ॥
धनं तावल्लब्धं कथमपि तथाप्यस्य नियतं
विनाशे नाशे वा तव सति वियोगो ऽस्त्युभयथा ।
5 अनुत्पादः श्रेयान्किमु कथय पथ्यो ऽथ विलयो
विनाशो लब्धस्य व्यथयतितरां न त्वनुदयः ॥ २१३ ॥
धीरं वारिधरस्य वारि किरतः श्रुत्वा निशीथे ध्वनिं
दीर्घोच्छ्वासमुदश्रुणा विरहिणीं बालां चिरं ध्यायता ।
अधन्येन विमुक्तकण्ठमखिलां रात्रिं तथा क्रन्दितं
10 ग्रामीणैर्व्रजतो जनस्य वसतिर्ग्रामे निषिद्धा यथा ॥ २१४ ॥
नचिरं मम तापाय तव यात्रा भविष्यति ।
यदि यास्यसि याहि त्वमलमाशङ्कयात्र ते ॥ २१५ ॥
न टिट्टिभो गच्छति हंसलीलया न वायसो गर्जति कोकिलस्वरम् ।
यवाः प्रकीर्णा न भवन्ति शालयस्तथैव नीचः प्रकृतिं न मुञ्चति ॥ २१६ ॥
15 न देवा दण्डमादाय रक्षन्ति पशुपालवत् ।
यं तु रक्षितुमिच्छन्ति बुद्ध्या संविभजन्ति तम् ॥ २१७ ॥
न देवाः शस्त्रमादाय निघ्नन्ति रिपुवत्क्रुधा ।
यं तु हिंसितुमिच्छन्ति बुद्ध्या विश्लेषयन्ति तम् ॥ २१८ ॥
नपुंसकमिति ज्ञात्वा प्रियायै प्रेषितं मनः ।
20 तत्तु तत्रैव रमते कृताः पाणिनिना वयम् ॥ २१९ ॥
नलिनीदलगतजलवत्तरलं तद्वज्जीवनमतिशयचपलम् ।
क्षणमिह सज्जनसंगतिरेका भवति भवार्णवतरणे नौका ॥ २२० ॥
नाकारणरुषां संख्या संख्याताः कारणक्रुधः ।
कारणे ऽपि न क्रुध्यन्ति ये ते जगति पञ्चषाः ॥ २२१ ॥
25 निवृत्ता भोगेच्छा पुरुषबहुमानो विगलितः
समानाः स्वर्याताः सपदि सुहृदो जीवितसमाः ।
शनैर्यष्ट्युत्थानं घनतिमिररुद्धे च नयने
अहो धृष्टः कायस्तदपि मरणापातचकितः ॥ २२२ ॥
पङ्गो वन्ध्यस्त्वमसि न गृहं यासि यो ऽर्थी परेषां
30 धन्यो ऽन्ध त्वं धनमदवतां नेक्षसे यन्मुखानि ।
श्लाघ्यो मूक त्वमसि कृपणं स्तौषि नार्थाशया यः
स्तोतव्यस्त्वं बधिर न वचो यः खलानां शृणोषि ॥ २२३ ॥